

Sygn. akt VIII Ka 280/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący **SSO Przemysław Wasilewski**

Protokolant Aneta Chardziejko

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2013 roku

sprawy J. N.

obwinionej o czyn z art. 97 k.w.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionej

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 04 lutego 2013 roku, sygnatura akt XIII W 4944/12

Zaskarżony wyrok zaoczny uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

J. N. została obwiniona o to, że:

w dniu 14.10.2012 r. około godziny 16.30 w (...)na ul. (...)kierując samochodem marki (...)o nr rej. (...)ominęła pojazd, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu,

tj. o wykroczenie z art. 97 k.w.

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 4 lutego 2013 r. w sprawie o sygn. XIII W 4944/12 uznano J. N. za winną popełnienia zarzucanego czynu i za to na mocy art. 97 k.w. wymierzono jej karę grzywny w wysokości 300 (trzysta) złotych.

Zasądzono od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 30 złotych i zryczałtowane wydatki postępowania w wysokości 100 złotych.

Obrońca obwinionej J. N. na podstawie art. 103 k.p.w. zaskarżył wyżej wymieniony wyrok w całości.

Na podstawie art. 109 k.p.w. w zw. z art. 427 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

I. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 39 k.p.w. poprzez nierozstrzygnięcie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z przesłuchania zawnioskowanego przez obwinioną świadka w osobie jej matki tj. M. Z. - osoby, która była bezpośrednim świadkiem zdarzenia, gdyż jechała wraz z obwinioną samochodem osobowym, a tym samym posiada istotne informacje w sprawie, w konsekwencji w/w świadek nie został przesłuchany pomimo prawidłowego jego zgłoszenia;

II. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 8 w zw. z art. 4, art. 7 k.p.k. poprzez:

a) oparcie orzeczenia o winie obwinionej J. N. wyłącznie na wykazujących szereg wątpliwości i ocenianych w sposób dowolny zeznaniach świadków policjantów - osób bezpośrednio zainteresowanych wynikiem toczącej się sprawy, gdyż ustalając, iż obwiniona nie naruszyła przepisów ruchu drogowego, ukaranie jej mandatem przez funkcjonariuszy byłoby naruszeniem przez nich ich uprawnień;

b) naruszenie zasady domniemania niewinności w stosunku do obwinionej polegające na nie daniu wiary wyjaśnieniom obwinionej, która to konsekwentnie i od samego początku nie przyznawała się do zarzucanego jej czynu, przy licznych wątpliwościach, które to nie zostały rozstrzygnięte na jej korzyść i wbrew zasadzie in dubio pro reo orzeczenie o winie obwinionej;

III. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że obwiniona J. N. popełniła zarzucany jej we wniosku o ukaranie czyn mimo, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy na to nie pozwala w szczególności:

- obwiniona szczegółowo wyjaśniła, że jadąc ul. (...) pojazd policji jechał za nią, tym samym pasem ruchu, przejeżdżając przez przejście nikogo nie było na pasach dla pieszych, zatem nie mogło być tak jak podają to funkcjonariusze policji jakoby minęła ich na przejściu dla pieszych nie ustępując pierwszeństwa pieszemu;

- obwiniona szczegółowo wyjaśniła, iż pojazd policyjny poruszający się za nią zauważyła już wcześniej, zatem prowadząc swój pojazd zachowywała szczególną ostrożność wiedząc, iż jakiegokolwiek naruszenie przepisów spowoduje interwencję funkcjonariuszy, zatem nie sposób jej uznać, jakoby mijając pojazd policyjny na przejściu dla pieszych nie ustąpiła pierwszeństwa pieszemu - gdyż takie zachowanie byłoby sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania;

- poza zeznaniami świadków w postaci funkcjonariuszy policji nie ma żadnych innych dowodów świadczących o winie obwinionej w szczególności, jak wynika z notatki policyjnej znajdującej się w aktach sprawy brak jest nagrania z kamery umieszczonej w radiowozie policyjnym z uwagi na jej niesprawność.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art. 106 a k.p.w. obrońca obwinionej wniósł o: dopuszczenie dowodu oraz wezwanie na termin rozprawy zawnioskowanego przez obwinioną w piśmie z dnia 29 stycznia 2013 r. świadka w osobie M. Z.zam. (...)(...)-(...) B.na okoliczność przebiegu zdarzenia, okoliczności poruszania się pojazdu policji, pieszego na przejściu dla pieszych, a tym samym czy doszło do naruszenia przez obwinioną przepisów ruchu drogowego.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie obwinionej od zarzucanego jej czynu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionej jest zasadna w zakresie, w jakim prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Rozważania pod kątem ustalenia słuszności złożonego przez obrońcę obwinionej wniosku o uniewinnienie od popełnienia zarzucanego w/w czynu, wobec rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść zapadłego orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.) i w związku z tym niepełności materiału dowodowego są przedwczesne. Sąd Odwoławczy ograniczył rozpoznanie środka odwoławczego do uchybienia dotyczącego obrazu przepisów prawa procesowego, ponieważ rozpoznanie w tym zakresie było wystarczające do wydanie orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych zarzutów skarżącego byłoby przedwczesne (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.).

Prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy zależy od spełnienia przez sąd dwóch zasadniczych obowiązków, tj. przeprowadzenia – zgodnie z wymogami art. 366 § 1 k.p.k. – wszelkich dowodów niezbędnych do ustalenia

okoliczności sprawy, w tym nie tylko zawnioskowanych przez strony, ale także dopuszczonych – w razie takiej potrzeby – z urzędu oraz prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1974 r., V KRN 43/74, OSNKW 11/1974 r., poz. 212).

Dodać przy tym należy, iż przepis art. 366 § 1 k.p.k. jest gwarantem wyrażonej w art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. zasady prawdy materialnej, zgodnie z którą podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd I Instancji nie sprostał nałożonym na niego powyższym obowiązkom.

Przede wszystkim podnieść należy, iż zgodnie z art. 39 § 1 k.p.w. dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu. Zgodnie z § 2 powyższego przepisu do wniosku dowodowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 169 i 170 k.p.k., a przy przeprowadzaniu dowodu także art. 171-173 k.p.k. Przepisy art. 39 § 1 k.p.w. w zw. z art. 70 § 5 k.p.w. i art. 366 § 1 k.p.k. **nakładają na sąd rozpoznający sprawę obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy na podstawie zaoferowanych przez strony lub dopuszczonych z urzędu dowodów** (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2004 r., II KK 382/03, OSNwSK 2004/1/507, LEX 162608).

W dniu 29 stycznia 2013 r. obwiniona J. N. zwróciła się do Sądu z wnioskiem o wezwanie na rozprawę i przesłuchanie w charakterze świadka swojej matki M. Z. (k. 22) - jako naocznego i bezpośredniego świadka zdarzenia. Zarządzeniem sędziego z dnia 31 stycznia 2013 r. niniejszy wniosek został zadekretowany „do decyzji na rozprawie”. Tymczasem na rozprawie głównej w dniu 4 lutego 2013 r. (k. 23-24) Sąd I Instancji nie odniósł się w żaden sposób do sformułowanego przez stronę postępowania wniosku, zamknął przewód sądowy i wydał wyrok zaoczny, z uwagi na nieobecność obwinionej.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że Sąd I Instancji nie tylko dopuścił się uchybień w zakresie ustaleń faktycznych w sprawie (z uwagi na orzeczenie w oparciu o niepełny materiał dowodowy), ale popełnił je na skutek rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego - art. 39 § 1 i 2 k.p.w., tj. nie odniesienia się do wniosku dowodowego strony i nie przeprowadzenia w związku z tym dowodu istotnego dla wydania rozstrzygnięcia. Ponieważ właśnie ze względu na zasadę prawdy na sądzie ciąży obowiązek przeprowadzenia dowodów, to w każdej sprawie, kiedy obwiniony nie przyznaje się do winy i podaje okoliczności mogące świadczyć o jego niewinności, obowiązkiem sądu jest dokładne sprawdzenie linii obrony obwinionego i poddanie ocenie dopiero tak zebranego materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 1987 r., II KR 167/87, OSP 1988, z. 3, poz. 70). Zdaniem Sądu Odwoławczego przeprowadzenia i zakończenia rozprawy w zaistniałej sytuacji procesowej, bez dopuszczenia zawnioskowanego przez stronę postępowania dowodu, stanowiło również naruszenie prawa do obrony obwinionej, a mianowicie art. 4 k.p.w.

Podczas ponownego rozpoznania sprawy Sąd I Instancji winien przede wszystkim przeprowadzić postępowanie z poszanowaniem zasad określonych w k.p.w., uzupełnić materiał dowodowy we wskazanym wyżej kierunku (przesłuchać świadka M. Z.) i dokonać prawidłowej jego oceny (w szczególności z uwzględnieniem zasad, o których mowa w art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k.). Następnie zaś ocenić zachowanie obwinionej J. N. pod kątem wypełnienia znamion zarzucanego jej wykroczenia.

Końcowo mając na uwadze wniosek obrońcy obwinionej złożony w apelacji i podtrzymany na rozprawie (o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. Z.) z uwagi na decyzję Sądu Okręgowego uchylającą wyrok Sądu I Instancji do ponownego rozpoznania odnośnie do niego stało się przedwczesne. Sąd Rejonowy ponownie rozpoznający sprawę będzie zobowiązany do rozstrzygnięcia każdego wniosku dowodowego stron zgodnie z przepisami procesowymi.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.